

Ellenjegyezte:

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlés Hivatala

irományszám: T/21/23

Érkezett: 2010 JÚN 17.

T/21/ . számú

EGYSÉGES JAVASLAT

*a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvénynek, valamint a
gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI.
törvénynek a tankötelezettség teljesítésével összefüggő módosításáról
szóló T/21. számú törvényjavaslat*

zárószavazásához

Előterjesztő:

**Kósa Lajos (Fidesz)
Soltész Miklós (KDNP)**

Budapest, 2010. június

2010. évi törvény

a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvénynek, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a tankötelezettség teljesítésével összefüggő módosításáról

1. A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény módosítása

1. §

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) 5. §-ának a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A családtámogatási ellátások a következők.)

„a) családi pótlék
aa) nevelési ellátás (7. §),
ab) iskoláztatási támogatás (8. §);”

2. §

A Cst. II. Fejezete helyébe a következő rendelkezés lép:

II. Fejezet

CSALÁDI PÓTLÉK

6. § (1) A gyermek nevelésével, iskoláztatásával járó költségekhez az állam havi rendszerességgel járó nevelési ellátást vagy iskoláztatási támogatást (a továbbiakban együtt: családi pótlékot) nyújt.

(2) A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról a gyermek védelembé vételéről határozatot hozó jegyző gyámhatóságként dönthet.

Nevelési ellátás

7. § (1) Nevelési ellátásra jogosult

a) a vér szerinti, az örökbe fogadó szülő, a szülővel együtt élő házastárs, az a személy, aki a saját háztartásában nevelt gyermeket örökbe kívánja fogadni és az erre irányuló eljárás már folyamatban van (a továbbiakban együtt: szülő), a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő, a gyám, továbbá az a személy, akihez a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 72. §-ának (1) bekezdése alapján a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték, a saját háztartásában nevelt,

b) a vagyonkezelői joggal felruházott gyám, illetőleg a vagyonkezelő eseti gondnok a gyermekotthonban, a javítóintézetben nevelt vagy a büntetés-végrehajtási intézetben lévő gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló,

c) a Magyarország területén működő szociális intézmény vezetője az intézményben elhelyezett,

még nem tanköteles gyermekekre tekintettel, a gyermek tankötelessé válása évének október 31-éig.

(2) A súlyosan halmozottan fogyatékossgal élő tanuló szülője a tankötelezettség teljesítésének formájától függetlenül a tankötelezettség teljesítésének végéig jogosult iskoláztatási támogatásra.

(3) Saját jogán jogosult nevelési támogatásra a tizennyolcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy az iskoláztatási támogatásra való jogosultság megszűnésének időpontjától.

Iskoláztatási támogatás

8. § (1) Iskoláztatási támogatásra jogosult a 7. § (1) bekezdésének a)-c) pontjában meghatározott személy, továbbá a gyámhivatal által a szülői ház elhagyását engedélyező határozatban megjelölt személy

a) a tanköteles gyermekekre tekintettel a gyermek tankötelessé válása évének november 1-jétől a tankötelezettség teljes időtartamára, valamint

b) a tankötelezettsége megszűnését követően közoktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermekekre (személyre) tekintettel annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyben a gyermek (személy) a huszadik - a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény alapján fogyatékossgai támogatásra nem jogosult, de sajátos nevelési igényű tanuló esetében huszonharmadik - életévét betölti.

(2) Saját jogán jogosult iskoláztatási támogatásra az a közoktatási intézményben a tankötelezettsége megszűnését követően tanulmányokat folytató személy,

a) akinek mindkét szülője elhunyt,

b) akinek, a vele egy háztartásban élő hajadon, nőtlen, elvált vagy házastársától különélő szülője elhunyt,

c) aki kikerült az átmenti vagy tartós nevelésből,

d) akinek a gyámsága nagykorúvá válása miatt szűnt meg,

e) aki a 7. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti személlyel nem él egy háztartásban, vagy

f) ha az iskoláztatási támogatás a gyámhivatal által a szülői ház elhagyását engedélyező határozatban foglaltak szerint a nagykorúságát megelőzően is a részére került folyósításra,

annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyben a huszadik - a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény alapján fogyatékossgai támogatásra nem jogosult, de sajátos nevelési igényű tanuló esetében huszonharmadik - életévét betölti.

(3) Az iskoláztatási támogatást a tankötelezettség fennállása alatt a tanulói jogviszony szünetelésének időtartamára is folyósítani kell.

A családi pótlékra vonatkozó közös szabályok

9. § (1) Ugyanazon gyermek (személy) után járó családi pótlék csak egy jogosultat illet meg.

(2) Azután a gyermek (személy) után, akire tekintettel nevelési ellátást folyósítanak, iskoláztatási támogatás nem folyósítható.

(3) Ha a gyermek együtt élő szülők háztartásában él, a családi pótlékot - együttes nyilatkozatuk alapján - bármelyik szülő igényelheti, mégpedig nyilatkozatuk szerint gyermekenként. Megállapodás hiányában az ellátást igénylő szülő személyéről - kérelemre - a gyámhatóság dönt.

10. § (1) A családi pótlékot - függetlenül az igénylés és a megszüntetés időpontjától - teljes hónapra kell megállapítani és folyósítani.

(2) A családi pótlékot folyósító szerv a kizárólag az ellátás megnevezésében - a tankötelezettség kezdetével vagy megszűnésével összefüggésben - bekövetkező, a családi pótlék összegét és az arra való jogosultság fennállását nem érintő változásokról határozat meghozatala nélkül dönt.

11. § (1) A családi pótlék havi összege

- a) egygyermekes család esetén 12 200 forint,
- b) egy gyermeket nevelő egyedülálló esetén 13 700 forint,
- c) kétgyermekes család esetén gyermekenként 13 300 forint,
- d) két gyermeket nevelő egyedülálló esetén gyermekenként 14 800 forint,
- e) három- vagy többgyermekes család esetén gyermekenként 16 000 forint,
- f) három vagy több gyermeket nevelő egyedülálló esetén gyermekenként 17 000 forint,
- g) tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén, valamint a gyermekotthonban, javítóintézetben, büntetés-végrehajtási intézetben vagy szociális intézményben élő, továbbá nevelőszülőnél, hivatásos nevelőszülőnél elhelyezett tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 23 300 forint,
- h) tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 25 900 forint,
- i) a 7. § (2) bekezdése szerinti személy esetén - a (2) bekezdésben foglaltak kivételével - 20 300 forint,
- j) a gyermekotthonban, javítóintézetben, büntetés-végrehajtási intézetben vagy szociális intézményben élő, továbbá nevelőszülőnél, hivatásos nevelőszülőnél elhelyezett, a g) és h) pontok alá nem tartozó, továbbá a Gyvt. 72. §-ának (1) bekezdése alapján ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek, a gyámhivatal által a szülői ház elhagyását engedélyező határozatban megjelölt személy, valamint a 8. § (2) bekezdése alá tartozó személy esetén 14 800 forint.

(2) A közoktatási intézményben a tankötelezettség megszűnését követően tanulmányokat folytató tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos személyre tekintettel folyósított iskoláztatási támogatást a korábbi, az (1) bekezdés g) vagy h) pontja alapján folyósított összegnek megfelelő összegben kell folyósítani. Más jogszabály alkalmazásában magasabb összegű családi pótléknek minősül az (1) bekezdés g)-i) pontja szerinti, valamint az e bekezdés alapján folyósított ellátás.

(3) A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermekre tekintettel vagy személy részére járó magasabb összegű családi pótlék annak a hónapnak a végéig jár, ameddig a betegség, súlyos fogyatékoság fennállását a külön jogszabályban előírtak szerint igazolták.

(4) Ha a kiskorú szülő gyermekének nincs gyámja, vagy ha a tizenhatodik életévét betöltött kiskorú szülő a saját háztartásában nevelt gyermekének gyámjával a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1.952. évi IV. törvény 77. §-ának (2) bekezdése szerint nem él egy háztartásban, a családi pótlékot a kiskorú szülőnek kell megállapítani.

12. § (1) A családi pótlék összegének megállapítása szempontjából azt a vér szerinti, örökbe fogadott vagy nevelt gyermeket kell figyelembe venni,

a) aki az igénylő háztartásában él, és

aa) akire tekintettel a szülő, a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő, a gyám családi pótlékra jogosult,

ab) aki közoktatási intézmény tanulója vagy felsőoktatási intézményben első akkreditált felsőfokú iskolai rendszerű szakképzésben, első egyetemi vagy főiskolai szintű képzésben részt vevő hallgató és rendszeres jövedelemmel nem rendelkezik,

ac) aki a családi pótlékra - a 8. § (2) bekezdésének e) pontja szerinti eset kivételével - saját jogán jogosult; vagy

b) aki fogyatékosként szociális intézményi ellátásban részesül, feltéve, hogy őt a gyámhivatal nem vette átmeneti vagy tartós nevelésbe és a családi pótlékot igénylő - a kormányrendeletben foglaltak szerint - vele kapcsolatot tart fenn.

(2) A családi pótlékra való jogosultság szempontjából, valamint a 20. és a 23. § alkalmazása során saját háztartásban nevelt, gondozott gyermeknek kell tekinteni azt a gyermeket (személyt) is,

a) aki kül- és belföldi tanulmányai folytatása vagy gyógykezelése okán átmeneti jelleggel tartózkodik a háztartáson kívül,

b) akit szociális intézményben 30 napot meg nem haladóan helyeztek el, vagy

c) aki a szülő kérelmére átmeneti gondozásban részesül, vagy szülőjével együtt családok átmeneti otthonában [Gyvt. 49-51. §] tartózkodik.

(3) A családi pótlék összegének megállapítása szempontjából egyedülállónak kell tekinteni azt a szülőt, gyámot is, aki saját maga, illetve akinek a házastársa, élettársa

a) közoktatási intézmény tanulója, felsőoktatási intézmény első oklevelet szerző hallgatója és jövedelme nincs,

b) vakok személyi járadékában vagy fogyatékosági támogatásban részesül,

c) rokkantsági nyugdíjas, baleseti rokkantsági nyugdíjas, illetve rehabilitációs járadékban részesül és nyugdíjának vagy járadékának összege nem haladja meg a rokkantsági csoportonként megállapított legkisebb rokkantsági nyugdíj összegét, illetve a rehabilitációs járadék legkisebb összegét és egyéb jövedelme nincs,

d) nyugellátásban - ide nem értve a c) pont szerinti nyugellátásokat -, átmeneti járadékban részesül, feltéve ha nyugdíjának, járadékának összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét és egyéb jövedelme nincs,

e) időskorúak járadékában, rendszeres szociális járadékban, rokkantsági járadékban, hadigondozási járadékban részesül és egyéb jövedelme nincs, illetve az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították,

f) a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és jövedelme nincs.

13. § (1) A családi pótlékra jogosult gyám, eseti gondnok

a) a javítóintézetben nevelt vagy a büntetés-végrehajtási intézetben lévő gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermekekre (személyre) tekintettel járó családi pótlék teljes összegét,

b) a gyermekotthonban lévő gyermekekre (személyre) tekintettel járó családi pótlék 50%-át gyámhatóság fenntartásos betétben vagy folyószámlán helyezi el.

(2) A gyermekotthon vezetője a gyermekotthonban lévő gyermekekre (személyre) tekintettel járó családi pótlék összegének 50%-át az intézmény költségvetésétől elkülönítetten kezeli és a gyermek (személy) teljes körű ellátásának kiegészítésére biztosítja annak személyre szóló felhasználását. A szociális intézmény vezetője a családi pótlék teljes összegét az intézmény költségvetésétől elkülönítetten kezeli és biztosítja annak személyre szóló felhasználását.

14. § Amennyiben a tizennyolcadik életévét betöltött személynek rendszeres jövedelme van, úgy a rá tekintettel vagy a részére megállapított családi pótlék folyósítását a negyedik hónaptól mindaddig szüneteltetni kell, amíg rendszeres jövedelemmel rendelkezik. A szüneteltetés a 12. § (1) bekezdése szerinti számítást nem érinti.

A tankötelezettség mulasztásával és a családi pótlék természetben történő nyújtásával összefüggő rendelkezések

15. § Ha a tanköteles gyermek a közoktatási intézmény kötelező tanórai foglalkozásai tekintetében igazolatlanul mulaszt, a közoktatási intézmény igazgatójának jelzése alapján a gyermek lakó-, vagy tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője gyámhatóságként eljárva

a) az adott tanévben igazolatlanul mulasztott tizedik kötelező tanórai foglalkozás után végzéssel felhívja az iskoláztatási támogatás jogosultját a b) pontban meghatározott jogkövetkezményekre,

b) az adott tanévben igazolatlanul mulasztott ötvenedik kötelező tanórai foglalkozás után - amennyiben a védelembe vétel még nem áll fenn - elrendeli a gyermek védelembe vételét, továbbá a teljes összegű iskoláztatási támogatás felfüggesztését.”

3. §

A Cst. 36/A. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A közoktatási intézményben tanulmányokat folytatók tanulói jogviszonyának létesítéséről, fennállásáról és megszűnésének várható időpontjáról a név és a TAJ-szám közlésével az oktatási hivatal évente október 15-éig adatot szolgáltat a kincstár részére. Az adatok átadásának módjáról az oktatási hivatal és a kincstár megállapodást köt.”

4. §

A Cst. 20. §-ának (1) bekezdésében a „7. § (5) bekezdésében” szövegrész helyébe a „11. § (4) bekezdésében” szöveg lép.

2. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása

5. §

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 5. §-a az x) pontot követően a következő y) ponttal egészül ki:

„y) *családi pótlék*: a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) 5. §-ának a) pontja szerinti nevelési ellátás és iskoláztatási támogatás,”

6. §

A Gyvt. 39. §-a (4) bekezdésének d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében)

„d) javaslat készítése a veszélyeztetettség mértékének megfelelően
da) a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására,
db) a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,
dc) a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására.”

7. §

A Gyvt. 40. §-a (2) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelésioktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban foglaltakon túl)

„c) elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét, illetve a települési önkormányzat jegyzőjének megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv),"

8. §

8. § A Gyvt. 68/A-68/C. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„68/A. § (1) Az iskoláztatási támogatás gyermek után járó teljes összegének felfüggesztésével – a Cst. 15. §-ának *b*) pontjában foglaltak szerint – egyidejűleg a települési önkormányzat jegyzője – védelembe nem vett gyermek esetén – elrendeli a gyermek védelembe vételét.

(2) A települési önkormányzat jegyzője egy határozatban dönt az iskoláztatási támogatás felfüggesztéséről, védelembe nem vett gyermek esetén a védelembe vétel elrendeléséről, az eseti gondnok kirendeléséről és ezzel egyidejűleg az iskoláztatási támogatás összegének a települési önkormányzat részére a kincstárban megnyitott családtámogatási folyószámlára (a továbbiakban: családtámogatási folyószámla) történő utalásáról.

(3) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a (2) bekezdés szerinti családtámogatási folyószámlán rendelkezésre álló összeg felhasználását rendeletben szabályozza.

68/B. § (1) A települési önkormányzat jegyzője – a 68/A. § szerinti esetet kivéve –

a) ha a gyermek veszélyeztetettsége elsősorban elhanyagolása miatt áll fenn, és

b) a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, és

c) alaposan feltételezhető, hogy a családi pótlék célzott felhasználásával a gyermek fejlődése a családi környezetben biztosítható,

a védelembe vétellel egyidejűleg vagy a gyermek védelembe vételének fennállása során – a családi pótlék gyermek után járó összegének 100%-a erejéig a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról határozhat.

(2) A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása legfeljebb hat hónap időtartamra, a döntést követő második hónap első napjával kezdődően rendelhető el. A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása a feltételek fennállása esetén ismételten elrendelhető.

(3) Ha a védelembe vétel során felmerül a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának szükségessége, ennek megvizsgálása érdekében a települési önkormányzat jegyzője megkeresi a gyermekjóléti szolgálatot. A gyermekjóléti szolgálat a megkereséstől számított 10 munkanapon belül tájékoztatja a települési önkormányzat jegyzőjét vizsgálatának eredményéről, és szükség szerint javaslatot tesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására. Nem kell megkeresni a gyermekjóléti szolgálatot, ha a gyermekjóléti szolgálat kezdeményezte a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását.

(4) Ha a védelembé vétel során a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása válik szükségessé, a települési önkormányzat jegyzője – a gyermeket gondozó szülő, illetve a korlátozottan cselekvőképes gyermek meghallgatását követően, véleményük figyelembevételével, továbbá a gyermekjóléti szolgálat és szükség szerint a 17. § (1) bekezdése szerinti jelzőrendszer tagjai javaslatának figyelembevételével – gondoskodik a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási terv elkészítéséről.

(5) A pénzfelhasználási terv figyelembevételével a települési önkormányzat jegyzője egy határozatban dönt a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról, annak mértékéről, időtartamáról és módjáról, védelembé nem vett gyermek esetén a védelembé vétel elrendeléséről, az eseti gondnok kirendeléséről és ezzel egyidejűleg a természetben nyújtott családi pótlék meghatározott összegének a családtámogatási folyószámlára történő utalásáról.

68/C. § (1) A települési önkormányzat jegyzője a 68/A. § (2) bekezdése és a 68/B. § (5) bekezdése szerinti határozatában a gyermek részére – figyelemmel korára, egyéni szükségleteire és az ítélőképessége birtokában lévő gyermek véleményére – eseti gondnokot rendel ki.

(2) Egy eseti gondnok egyidejűleg legfeljebb tíz gyermek vonatkozásában gondoskodhat a családi pótlék természetbeni formában történő biztosításáról.”

9. §

A Gyvt. 87. §-ának (4) bekezdésében a „családi pótlék, iskoláztatási támogatás” szövegrész helyébe a „családi pótlék” szöveg lép.

3. Egyes kapcsolódó törvények módosítása

10. §

(1) A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 69. §-ának (2) bekezdésében a „családi pótlékból és az iskoláztatási támogatásból” szövegrész helyébe a „családi pótlékból”, a „családi pótlék, iskoláztatási támogatás” szövegrész helyébe a „családi pótlék” szöveg lép.

(2) A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény

a) 8. §-a (4) bekezdésének e) pontjában a „családi pótléokra” szövegrész helyébe az „iskoláztatási támogatásra” szöveg,

b) 8. §-a (5) bekezdésének a) pontjában a „családi pótléokra jogosultnak” szövegrész helyébe az „iskoláztatási támogatásra jogosultnak” és az „a családi pótléokra” szövegrész helyébe az „az iskoláztatási támogatásra” szöveg lép.

4. Záró rendelkezések

11. §

- (1) Ez a törvény 2010. augusztus 30-án lép hatályba.
- (2) Nem lép hatályba gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint egyes szociális tárgyú törvények módosításáról szóló 2009. évi LXXIX. törvény 45. §-a.
- (3) Annak a jogosultnak, akinek 2010. október 31-én családi pótlékot folyósítanak, az ellátást - a feltételek fennállása esetén - iskoláztatási támogatásként kell továbbfolyósítani.